

INTRO

**Erfgoeddag staat dit jaar in het teken van "thuis".
De reden om op 21 april uit je kot te komen!**

Eigenlijk gaat in heel Vlaanderen en Brussel het dak eraf. De bedoeling is om samen immaterieel en roerend erfgoed te vieren. In deze brochure vind je een overzicht van alle gratis activiteiten in je buurt.

Deze 23ste editie bewijst dat ook erfgoed heel persoonlijk kan zijn. In Wieze gaat het samen met herinneringen en toekomstdromen. In Hamme is thuis "waar mijn streekbier staat".

Een ding is zeker: in afwachting van 21 april, voelt deze brochure zich het meeste thuis op jouw salontafel.

Tot dan!

WIST JE DAT ...

... Sint-Maarten altijd op pad is?

Sint-Maarten is hier thuis. Ook buiten de maand november. Want terwijl Sinterklaas in Spanje zit, trekt Sint-Maarten rond, op weg naar een van zijn huizen. In onze regio vind je 5 Martinuskerken die het centrum bepalen van een (deel)gemeente. Bezoek ze eens en geniet van een rondleiding door Sint-Maarten zelf. Of wandel de Europese Sint-Martinus wandelroute die de huizen van de Sint met elkaar verbindt.

Op stap via:

... Je thuis ook erfgoed liggen hebt? Bij de erfgoedcel van Dijk92 kan je terecht met al je vragen over de goede bewaring ervan.

Erfgoed is overal. Je koestert de onderbroeken van je overgrootouders? Of je spaarde een leven lang bierviltjes? Allemaal goed, het hoeft geen Rubens te zijn. Zolang jij er maar veel waarde aan hecht. Maar het kan wel zijn dat je op een bepaald moment vragen stelt over de goede bewaring ervan. Bij de erfgoedcel van Dijk92 kan je terecht voor al je vragen over schadepreventie, bewaring en restauratie. **Contacteer ons via erfgoed@dijk92.be.**

... Er in de late middeleeuwen een dierentuin was in het Dendermondse Prinsenhof?

In 2022 werd de restauratie en herinrichting van het Zwartzusterklooster in Dendermonde afgerond. Bij aanvang van de werken vonden opgravingen plaats. Interessant, want op dezelfde plek huisde in de middeleeuwen het prinsenhof van de heren van Dendermonde. Een van de meest spectaculaire vondsten waren dierlijke resten, waaronder die van een beer. Hoogstwaarschijnlijk leefde die daar in gevangenschap.

← **Beluister eens de podcast over deze vondst.** Of bezoek het oude Zwartzusterklooster. Ondertussen vind je daar een complex van assistentiewoningen. Dat opent voor Erfgoeddag uitzonderlijk zijn deuren. Een gids zal je door de bewogen geschiedenis van deze plek leiden.

... Thuis kant maken lang essentieel was om rond te komen?

Bepaalde gemeenten in de regio specialiseerden zich in een vorm van thuisnijverheid. In de gemeente Zele was dat het maken van kant, tot het begin van de 20ste eeuw. Sophie Poppe uit Zele draagt deze traditie verder uit met haar kantschool. **Maak hier kennis met haar:** →

5 ACTIVITEITEN MET HET GEZIN

Op stap met de Berlaarse straatnamen als leidraad

Als volwassene leer je tijdens een fietstochtje bij over je eigen gemeente. Op voorwaarde dat de kinderen de raadseltjes kunnen oplossen.

Want het uiltje Oehoe heeft jullie hulp nodig! De raadsels kan je vinden via de digitale tour in de erfgoedapp en in het opdrachtenboekje.

Waar: Erfgoedapp via een appstore/ opdrachtenboekje via balie CC Strooming vanaf 17 april

© Faro

Thuis aan boord

© Sam Decoussemaeker

Hoe leefden schippersgezinnen vroeger? Dat ontdek je dankzij de tijdelijke tentoonstelling op de provinciale site van de scheepswerven van Baasrode. Een nieuwe loopbrug brengt je bovendien voor het eerst binnenin het schip Alyv. Dat werd daar gebouwd in het jaar 1938. Bij de aangrenzende School voor Scheepsmodelbouw kan je terecht voor demonstraties en vertelmomenten over het vissersleven.

Waar: Provinciale erfgoedsite Scheepswerven Baasrode, Sint-Ursmarusstraat 137

Wanneer: 10 u. – 18 u. Voor het bezoek aan de Alyv dien je te reserveren op de webshop van de provincie.

De smaak van thuis

Wat doet pannenkoeken op de Leuvense stoof nog beter smaken? De gezelligheid errond! Daarom voorziet de heemkring een projectie van oude beelden van mensen uit de gemeente. Misschien zul je je jezelf wel herkennen? De kinderen meten zich een andere gedaante aan dankzij de kindergime.

Waar: Pastorijs Schellebelle, Dorp 19

Wanneer: 10 u. – 18 u.

Jouw thuis in blauwdruk

Wat betekent "thuis" voor jouw kind? Tijdens de workshop "(T)huis Blauwdruk Creëren" krijgt dit idee vorm op papier.

Cyanotypie is een oude fotografische techniek die gedurende bijna een eeuw de enige simpele en goedkope manier was om tekeningen te dupliceren. De techniek werd dan ook meteen gebruikt in de industrie, vooral om bouwplannen te vermenigvuldigen. Nu kunnen kinderen van verschillende leeftijden ermee aan de slag. Het ontwerpen van jouw plan duurt 15 à 20 minuutjes. Tijdens het drogen kan je het museum bezoeken en genieten van een drankje en muziek in 'Bar Begijn'.

Waar: Begijnhofmuseum, Begijnhof 24-25, Dendermonde

Wanneer: 13 u. – 17 u. Vooraf inschrijven is niet nodig.

© Atelier C

Beleef Laarne met Novelmore

De vrede in het Koninkrijk Novelmore is bedreigd.

Help je de ridders van deze fantasierijke Playmobilwereld bij de verdediging? Het oud-gemeentehuis wordt voor deze gelegenheid een echte speelkamer. Diorama artist Ben De Praetere maakte er een gigantische opstelling van Novelmore. Andere scènes vind je in het Kasteel van Laarne en de lokale bibliotheek.

Waar: Oud Gemeentehuis, Dorpsstraat 2, Laarne

Wanneer: 13 u. – 17 u. Ook op 22, 23 en 24 april.

© Ben De Praetere

© Pixabay

© Heemkring Schellebelle

DE MAQUETTES

HOE 'T WIEZE VAN GISTEREN

DAT VAN MORGEN ZAL SIEREN

Greet De Saedeleer en collega Jaap van der Burg

Bezoek eens Wieze in Baasrode! Dat kan heel uitzonderlijk bij Object Care. Dat bedrijf is gespecialiseerd in technieken om erfgoed- en kunstobjecten in topvorm te houden. Op dit moment sleutelt Greet De Saedeleer van Object Care aan maquettes die het Wieze van vroeger tonen. "T is een eer om het levenswerk van Theofiel Jacobs een verjongingskuur te mogen geven!" De plannen om het geheel in de gemeente tentoon te stellen zijn in volle ontwikkeling.

Er was eens ...

Theofiel Jacobs is een trotse inwoner van Wieze. Vanaf de jaren '80 begon hij met het maken van maquettes van gebouwen uit de gemeente. Voor het plezier. Om in de tuin te zetten. Maar ook omdat hij zag dat de gemeente sterk veranderde.

In 2016 moest Theofiel verhuizen. De maquettes waren te groot om mee te nemen. Kristiaan Bernauw, de huidige eigenaar van het kasteeldomein, verwierf ze. Later schonk hij ze aan de gemeente Lebbeke. Nu is het moment gekomen om de maquettes in ere te herstellen.

De gemeente won eerst advies in bij de erfgoedcel van Dijk92. Die verwees door naar Object Care voor de asbestverwijdering. Daarna is het misschien wel aan jou?

Heb jij ook een hart voor erfgoed? Ben je een handige harry of harriëtte? Dan ben jij de geknipte persoon om mee te helpen bij de restauratie van de maquettes! Je kan thuis aan een maquette werken. Of je neemt deel aan de restauratiesessies die de gemeente Lebbeke organiseert. Tegelijkertijd gaan we samen op zoek naar een nieuwe thuis voor deze huisjes. Zo maak je van Wieze een nóg mooiere plek!

Meld je aan via
www.lebbeke.be/maquettes

Greet aan de bak

Greet De Saedeleer is directrice van Object Care. Maar ze trekt ook zelf de handschoenen aan. "Eerst fotograferen we alles grondig. Daarna verwijderen we de dakbedekking van de miniatuurhuisjes. Daarin zit asbest. We tekenen de contouren van de stukken op papier, zodat ze makkelijk na te maken zijn in andere materialen. Daarnaast geven we alles een opfrissing, waarbij we mos en groot vuil verwijderen. Zo zorgen we ervoor dat de vrijwilligers veilig en proper aan de slag kunnen voor de restauratie."

Wat vind je zo leuk aan dit project?

Bij deze vraag denkt Greet eerst aan het eindresultaat: "We verlengen de levensduur van die objecten. We voelen de dankbaarheid van de mensen. Dat geeft voldoening, daar

doen we 't voor." "Maar wat dit die maquettes zo leuk maakt," vervolgt Greet, "is de lokale gedragenheid errond." "De gemeente, de erfgoedcel, vrijwilligers, ... iedereen werkt goed samen. Da's niet evident. In veel gemeenten zou dit verkommeren. Je hoort ze al komen: "Is dat erfgoed, zo'n knutselwerkje uit iemands tuin?" Akkoord, dit zal niet in de Vlaamse canon belanden. Maar het is heel lokaal, toegankelijk erfgoed. De maquettes roepen bij veel mensen herinneringen op. Herinneringen aan plaatsen die intussen vaak veranderd zijn. Dat heeft zijn waarde."

Wat zal er op Erfgoeddag te zien zijn?

Op 21 april maak je in de praktijk kennis met de aanpak van Object Care. "Hoe doe je dat nu, asbest verwijderen?" is een vraag die we wel vaker krijgen, zegt Greet. "Nu is het de gelegenheid om dat eens te zien in onze ateliers. Daarnaast maak je kennis met andere projecten van ons. Zo nemen we momenteel beelden uit het Letterenhuis in Antwerpen onder handen. We werken ook nog altijd aan archiefmateriaal dat beschadigd werd door de zware overstromingen in Luik tijdens de zomer van 2021."

© Object Care

Ophaling maquettes bij eigenaar door technische dienst gemeente Lebbeke
© gemeente Lebbeke

© Object Care

Op naar de toekomst

Vanaf Erfgoeddag loopt in Wieze een openluchttentoonstelling over de maquettes. An Heirbaut van gemeente Lebbeke: "We lanceren het project met enkele pancartes aan de pastorie van Wieze. Je krijgt er foto's te zien van vroeger en nu, vergezeld van de nodige uitleg. Het is tegelijk

ook een uitnodiging om als burger te participeren bij de uitwerking van het project."

Na Erfgoeddag begint het echte werk pas echt. Dan gaat de gemeente samen met de vrijwilligers van start. Daarbij zal de erfgoedcel van Dijk92 ook een bemiddelende rol spelen. Naar aanleiding van het traject met Object Care, zal de erfgoedcel in het najaar ook een reeks vormingen aanbieden over verschillende vormen van "gevaarlijk erfgoed". Want de maquettes van Wieze zijn helaas niet de enige erfgoedobjecten waar asbest in verwerkt zit.

Praktisch:

Waar: pastorie Wieze, Sasbaan 2 (expo) en Reihagenstraat 17 (Object Care)

Wanneer: expo vanaf 21 april, opendeur bij Object Care doorlopend tussen 11 en 16 u.

© Object Care

THUIS IS WAAR MIJN STREEKBIER STAAT!

In Hamme nodigen André en zijn kompanen je uit om de geschiedenis van de lokale streekbieren te ontdekken. "Het wordt een zinnenprikkende tentoonstelling!", verzekert hij. Proeverijen van brouwerij Dilewyns en een degustatiewandeling maken het plaatje compleet.

André Van Bossche is als vrijwilliger actief bij heemkring Osschaert. Meestal organiseert deze vereniging een tentoonstelling op Erfgoeddag. Deze keer ligt het onderwerp André bijzonder nauw aan het hart. "In de jaren 1980 kwam ik toevallig in contact met de vroegere Centrale Brouwerij Victoria. Mijn vrouw werkte daar. Uiteindelijk ben ik in de raad van bestuur terecht gekomen. Alfons Van Bogaert, brouwer en archeoloog, was ook de stichter van het museum Van Bogaert - Wauters. Zo ben ik me gaan bekommeren om de reusachtige archeologische collectie die Alfons had uitgebouwd. De erfgoedmicrobe heeft me sindsdien nooit meer losgelaten! (lacht)

Bij de heemkring passeerden al alle soorten onderwerpen de revue. Maar parallel bleef André gepassioneerd opzoekingen doen over het Hamse brouwerijverleden. "Eerder publiceerde ik al een boek over de Hamse brouwerijen. Ik werkte ook mee aan "Bier van Hier", een publicatie van de Erfgoedcel van Dijk92. Het werd tijd om hier eens een tentoonstelling aan te wijden!"

André en zijn collega's kwamen meer dan 20 brouwerijen op het spoor. De verhalen erachter komen weer tot leven dankzij heel wat beeldmateriaal. Het brouwersambacht zelf komt ook aan bod. Een aantal attributen gidsen je doorheen het brouwproces."

Maar geen tentoonstelling over bier, zonder de nodige verfrissing! Daarvoor zal brouwerij Dilewyns zorgen. Die brouwt vanuit het aangrenzende Dendermonde het enige echte Wuiteken. Op 28 april kan je dan weer op degustatiewandeling doorheen Hamme. Op je gezondheid!

Biertransport brouwerij Goossens, Moerzeke.
© Beeldbank Dijk92

Praktisch:

Waar: Hospitaalstraat 26

Wanneer: Tentoonstelling: 20 – 21 april, 27 – 28 april, 4 – 5 mei. Zaterdagen van 10 tot 12 u. en van 14 tot 17 u. Op zondagen van 14 tot 17 u.

Reservatie voor degustatiewandeling op 28 april:
museumvbw@outlook.be

ALLE ACTIVITEITEN PER GEMEENTE

BERLARE

Zie rubriek "Met het gezin" > "Op stap met de Berlaarse straatnamen als leidraad"

BUGGENHOUT

Ontbijtvertelling "Thuis in de Kerkstraat": lezing door Eddy Baeyens geïnspireerd door het boek "100 jaar commerce in de Kerkstraat".

Waar: Bib, Nieuwstraat 2
Wanneer: 10.30 u. – 11.15 u.
Reservatie: bib@buggenhout.be

Thuis in Buggenhout: expo over wat het gewone zo bijzonder maakt, vroeger en nu.

Waar: Bib, Nieuwstraat 2
Wanneer: van 15 april tot 21 april

Zie ik de lichtjes van de Schelde: expo van heemkring Ter Palen over schippers, hun thuisgevoel en de Brielkapel.

Waar: Brouwerij Bosteels Briel Depot, Brielstraat 86
Wanneer: 13 u. – 17 u.

DENDERMONDE

Thuis in het Prinsenhof: gegidste wandeling door het vroegere Zwartzusterklooster.

Waar: Vlasmarkt 27-29 – hoofdingang woonsite

Wanneer: 10 u. – 18 u. Telkens op het uur start een rondleiding.
De laatste vertrekt om 17 u.

Thuis in je familiegeschiedenis: rondleiding doorheen de oude pastorie, de uitvalsbasis om een onderzoek over je familiegeschiedenis te starten.

Waar: Hoofdstraat 49
Wanneer: 10 u. – 18 u.

Gluren achter muren: Fototentoonstelling over de (verlaten) interieurs van de bekende panden Huis Hiel, Huis Van Winckel en het Begijnhof.

Waar: Stadsmuseum, Begijnhof 24-25
Wanneer: 19 april t.e.m. 1 december

Wonen langs het spoor - op bezoek in Baasrode-Noord: Rondleiding op de site van Stoomtrein Dendermonde-Puurs, met speciale aandacht voor beroepen als stationschef en bareelwachter.

Waar: Fabriekstraat 118
Wanneer: 10 u. – 18 u.

In/ uitwijkelingen: (samen)leven vroeger en nu: expo over het fenomeen woonwijk. Bewoners van woonwijken (Donckstraat-Keur-Klein Parijs-Mevrouw Courtmanspark en Boonwijk) krijgen het woord.

Waar: Stadsmuseum, Begijnhof 24-25
Wanneer: 19 april t.e.m. 1 december

Thuis is waar ons orgel staat: fototentoonstelling over de restauratie van het historische orgel. In combinatie met orgelconcert. Wandelmogelijkheden vlakbij.

Waar: Sint-Gertrudis Vlassenbroek, Z/N
Wanneer: 14.30 u. – 18 u.

Zie rubriek "Met het gezin" > "Thuis aan Boord" en "Jouw thuis in blauwdruk".

HAMME

Zie artikel "Thuis is waar mijn streekbier staat!"

LAARNE

Het huis van de heks: expo over de lokale heksengeschiedenis en de stereotiepe beeldvorming rond heksen.

Waar: Oud-gemeentehuis Laarne, Dorpsstraat 2
Wanneer: 13 u. – 17 u.

Zie rubriek "Met het gezin" > "Beleef Laarne met Novelmore"

LEBBEKE

Thuis bij ons en elders: Evocatie van de huiskamers van de jaren '60 en '70 van vorige eeuw. Ook aandacht voor zij die van ver komen en in Lebbeke een "tweede thuis" vonden.

Waar: Lab Gods, kerk Lange Minnestraat, 61. I.s.m. met heemkring Lebbeke.
Wanneer: 20, 21, 27 en 28 april, telkens van 10 u. – 12 u. en van 14 u. – 18 u.

Wieze, mijn thuis..... vanuit de lucht: expo van luchtfoto's van Wieze die genomen werden tussen 1970 en 2010.

Waar: Heemkundige Kring Wieze, o.v. bij de oude pastorie, Sasbaan 2
Wanneer: 20 april, 16 u. – 19 u. en 21 april, 10 u. – 18 u.

Dorpscafés - tweede thuis, sociaal huis: In Den Tongenslijper: lezing over het dialect van Denderbelle, demonstratie caféspelen. In Afspanning 't Vat: videovoorstelling over 60 jaar cafébezoek bij familie Van Keer. Uitleg door Sintemettencomité.
Waar: resp. Dorp 29 en Kapellenstraat 48
Wanneer: 10 u. – 18 u. Dialectlezing om 14 u.

Thuis in eigen straat: Presentatie over vijf straten in Lebbeke die hun naam nu ook in het dialect vermeld krijgen. Onthulling van straatnaamborden en rondrit als afsluiter.

Waar: Bib, Stationsstraat 19
Wanneer: 20 april, 17 u. – 19 u.

Zie artikel "De maquettes: hoe 't Wieze van gisteren dat van morgen zal sieren"

WETTEREN

Thuis bij de dovenclubs: fototentoonstelling over de geschiedenis van de Oost-Vlaamse verenigingen voor doven en slechthorenden.

Waar: Expo Gowalt, Kwatrechtsteenweg 114
Wanneer: 20 en 21 april, 10 u. – 18 u.

WICHELEN

'T mooiste van Schellebelle: vroeger en nu: erfgoedwandeling door Schellebelle

Waar: Pastorij, dorp 19.
Wanneer: Reken op 3 u./wandeling. Start om 10 u. of om 14 u.
Reservatie: tot 15 april via danny.baeke@pandora.be

Zie rubriek "Met het gezin": "De smaak van thuis"

ZELE

Te gast: schatten van thuis: expo over huiselijke objecten uit het museumdepot.

Waar: Museum Erfgoed Zele, Lokerenbaan 43
Wanneer: 10 u. – 17 u.
Activiteit loopt door tot 15 juni

Veel plezier!

Doe ons een plezier door na je bezoek een korte vragenlijst in te vullen.

De erfgoedcel van Dijk92 is het erfgoedplatform van Berlare, Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lebbeke, Wetteren, Wichelen en Zele.
Check www.dijk92.be

Redactie: Michiel Dejonckheere | info@dijk92.be

Lay-out en vormgeving: Bieke Olemans

Verantwoordelijke uitgever: Sofie De Veirman - Nijverheidsstraat 3, 9200 Dendermonde